

08.04.2015

Kj/9

§ 99

Kaj / Kommuninvånarinitiativ om vindkraft i Helsingfors Tuulivoimaa Helsinkiin! - Yes in my backyard!

HEL 2014-011393 T 10 03 02 00

Beslut

Stadsfullmäktige beslutade i enlighet med stadsstyrelsens förslag anteckna kommuninvånarinitiativet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Katri Erroll, stf. stadssekreterare, telefon: 310 36024
katri.erroll(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Kuntalaisaloite Tuulivoimaa Helsinkiin! - Yes in my backyard!
- 2 Osallistujaluettelo, Kuntalaisaloite Tuulivoimaa Helsinkiin -aloitteeseen osallistujat
- 3 Rakennusvalvontaviraston lausunto

Sökande av ändring

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Kommuninvånarna ***** har 18.9.2014 väckt ett kommuninvånarinitiativ Tuulivoimaa Helsinkiin! – Yes in my backyard. Initiativet har väckts genom tjänsten Invånarinitiativ.fi och undertecknats av 731 personer.

De som undertecknat kommuninvånarinitiativet vill att vindkraftverk ska uppföras i Helsingfors och att staden ska anvisa lämpliga områden för detta ändamål genom planläggning. Vindkraftverken ska bli en del av landskapet såsom i Köpenhamn, Hamburg, Le Havre och San Francisco.

Stadsstyrelsen konstaterar att enligt 28 § i kommunallagen har kommuninvånarna rätt att komma med initiativ till kommunen i frågor som gäller kommunens verksamhet. Initiativtagarna ska informeras om de åtgärder som vidtagits med anledning av ett initiativ. Fullmäktige ska

minst en gång om året underrättas om de initiativ som har tagits i frågor som hör till fullmäktiges befogenhet och om de åtgärder som har vidtagits med anledning av initiativen. Om antalet initiativtagare i en fråga som hör till fullmäktiges befogenhet motsvarar minst två procent av kommunens röstberättigade invånare, ska frågan tas upp till behandling i fullmäktige inom sex månader efter att den väcktes.

Enligt 25 § i arbetsordningen för stadsfullmäktige ska stadsstyrelsen årligen senast vid ett sammanträde i april underrätta fullmäktige om de initiativ som kommuninvånare har tagit i frågor som hör till fullmäktiges befogenhet och om de åtgärder som har vidtagits med anledning av initiativen. Vid behandlingen av kommuninvånarnas initiativ tillåts diskussion. Protokollet över diskussionen ska tillhandahållas av stadsstyrelsen för beaktande vid beredningen av ärendena i fråga.

Beslut om enskilda initiativ tillåts inte utom i fråga om hemställningsklämmor.

Biträdande stadsdirektören för stadsplanerings- och fastighetsväsendet konstaterar att stadsplaneringskontoret, fastighetskontoret, byggnadskontoret, byggnadstillsynsverket, miljöcentralen, affärsverket Helsingfors Energi och affärsverket Helsingfors Hamn har gett utlåtande om initiativet. Utlåtandena framgår av beslutshistorien och bilagorna.

Biträdande stadsdirektören för stadsplanerings- och fastighetsväsendet svarade till initiativtagarna i en skrivelse 20.3.2015 och hänvisade i skrivelsen till slutsatserna i utlåtandena. Svaret framgår av beslutshistorien.

I svaret behandlades regleringen av vindkraftsbyggande, förutsättningarna med tanke på markanvändningen och vindkraftens betydelse för strävandena att genomföra målen om kolneutral energiproduktion.

Det konstaterades i svaret att Helsingfors har bundit sig att minska sina klimatutsläpp med 30 % till år 2020. Dessutom strävar staden efter kolneutralitet före år 2050.

Vindkraften är en betydande metod för kolneutral energiproduktion.

Vindkraftsbyggande i enlighet med Generalplan 2002 i en industriell skala och förhandsplaneringen har varit möjliga också inom ramen för den gällande generalplanen. Några projekt har hittills inte blivit aktuella med undantag av små vindkraftverk.

08.04.2015

Kj/9

Stadsplaneringsnämnden har som avsikt att under år 2015 utreda vilka principerna är för införande av vindkraft i Helsingfors. Granskningen genomförs i samarbete med stadens andra förvaltningar i samband med beredningen av den nya generalplanen för Helsingfors.

Stadsstyrelsen anser det ovanstående utgöra en tillräcklig utredning i saken.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Katri Erroll, stf. stadssekreterare, telefon: 310 36024
katri.erroll(a)hel.fi

Bilagor

- 1 Kuntalaisaloite Tuulivoimaa Helsinkiin! - Yes in my backyard!
- 2 Osallistujaluettelo, Kuntalaisaloite Tuulivoimaa Helsinkiin -aloitteeseen osallistujat
- 3 Rakennusvalvontaviraston lausunto

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 30.03.2015 § 322

HEL 2014-011393 T 10 03 02 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää merkitä kunnan asukkaan aloitteen tiedoksi.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Katri Erroll, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
katri.erroll(a)hel.fi

Kaupunginkanslia Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja 20.03.2015 § 22

HEL 2014-011393 T 10 03 02 00

Päätös

08.04.2015

Kj/9

Kaupunkisuunnittelu- ja kiinteistötointa johtava apulaiskaupunginjohtaja päätti lähettää kirjoittajalle seuraavan vastauksen:

Tuulivoimaa koskevat ilmastotavoitteet

Tuulivoiman lisääminen on eräs varteenotettava keino pantaessa täytäntöön EU:n lukuisia direktiivejä, jotka tähtäävät hiilivapaaseen yhteiskuntaan. Helsinki on sitoutunut tavoitteeseen vähentää kasvihuonekaasupäästöjä 30 % vuodesta 1990 vuoteen 2020 ja olla hiilineutraali vuoteen 2050 mennessä. Tämän ohella rakentamisessa valmistaudutaan vuosina 2017 - 2018 lähes nollaenergiarakentamiseen. Tavoitteisiin pääsy vaatii toimia laajalti monilta eri sektoreilta ja merkittävää uusiutuvien energialähteiden käytön lisäämistä.

Kansainvälisissä ilmastotavoitteissa Suomi on sitoutunut edistämään uusiutuvia energiamuotoja. Hallituksen tavoitteena on tuulivoimatuotannon osalta saavuttaa 6 TWh vuoteen 2020 ja 9 TWh vuoteen 2025 mennessä. Vuoden 2013 lopussa Suomessa oli 211 voimalaa, joiden yhteenlaskettu teho oli 448 MW (tuotanto 0,777 TWh), josta Uudellamaalla 10 MW. Helsingissä on ainoastaan muutama pientuulivoimala yhteenlasketulta teholtaan luokkaa 0,020 MW.

Tuulivoiman laajempimittainen hyväksikäyttö on mahdollista, mutta edellyttää asian selvittämistä ja ratkaisemista maankäytön suunnittelun eri tasoilla.

Kaavoitus

Uudenmaanliitto pyrkii neljännen vaihemaakuntakaavan myötä edistämään ja ohjaamaan tuulivoimarakentamista Uudellamaalla. Uudenmaanliitto määrittelee tuulivoimalle soveltuvat maakunnallisesti merkittävät alueet sovittaen ne muuhun alueiden käyttöön. Maakunnallinen tuulivoima-alue tarkoittaa 8–10 tai useamman tuulivoimalan kokonaisuutta. Tätä pienempiä tuulivoima-alueita voidaan kaavoittaa paikallisesti kuntakaavoituksessa. Uudenmaanliiton laatimassa 4. vaihemaakuntakaavan luonnoksessa, Helsingin alueelle ei ole esitetty maakunnallisia tuulivoima-alueita.

Nykyisessä voimassa olevassa Yleiskaava 2002:ssa sekä siihen liittyvässä tuulivoimaloiden sijaintipaikkaselvityksessä on otettu kantaa tuulivoimaloiden sijoittamiseen Helsinkiin ja Helsingin merialueille. Yleiskaava 2002:n mukaan tuulivoimaloiden sijoittaminen on mahdollista ainoastaan noin 7 kilometriä rantaviivasta piirretyn rajan eteläpuolelle merialueelle. Tuulivoimaloiden sijaintipaikkaselvityksessä on huomioitu laajasti eri näkökulmat, kuten esimerkiksi maisema- ja kulttuuriperintöarvot, asutus ja virkistyskäyttö, armeijan vaatima

08.04.2015

Kj/9

toiminta, tutka- ja viestiyhteydet taloudelliset vaikutukset sekä vaikutukset energiatalouteen ja ilmastoon.

Helsingissä valmistellaan nyt uutta yleiskaavaa, jonka luonnos on ollut nähtävillä alkuvuodesta 2015. Yleiskaavaluonnoksesta on nykyisen yleiskaavan tuulivoimaraaja poistettu, jolloin tehtävä yleiskaava ei ota aktiivisesti kantaa tuulivoimakysymykseen.

Yleis- ja asemakaavavalmistelut edellyttävät useita tuulivoimaan liittyvien näkökohtien selvittämistä. Selvityksiä tarvitaan mm. melusta ja välkkeestä, maisemavaikutuksista ja muuttolintujen reiteistä. Kun nämä edellä mainitut selvitykset ovat kaavavalmistelujen osalta valmiit, voisi tuulivoimatoimija tämän jälkeen selvittää tarvittavia taloudellisia ja teknisiä seikkoja, kuten verkkoliityntä, tuulisuus, tutkat, lentoestepinnat, meripelastus, turvallisuus ja jääriskit.

Tuulivoimasuunnittelu tarvitsee käytännössä energiatoimijan hankkeen, jotta vaikutusten arvioinnit voidaan toteuttaa hankkeen todellisten ominaisuuksien mukaan.

Kaupunkisuunnitteluviraston tarkoituksena on laatia koko kaupunkia koskevat tuulivoiman sijoittamisperiaatteet, joka strategisesti ohjaavana dokumenttina täydentäisi uutta yleiskaavaa. Tehtävän monialaisuuden vuoksi periaatteet on syytä laatia yhteistyössä muiden teknisten virastojen ja ympäristökeskuksen kanssa.

Tuulivoiman rakentamista koskeva sääntely

Edellisen yleiskaavan laadinnan jälkeen ovat toimialakohtaiset ja alueelliset ilmasto- ja päästövähennyssitoumukset kiristyneet selvästi ja niiden painoarvo on samalla kasvanut. Helsingin kaupunki on sitoutunut 30 prosentin ilmastopäästöjen pienentämiseen vuoteen 2020 mennessä. Lisäksi kaupunki tavoittelee hiilineutraaliutta vuoteen 2050 mennessä. Tämä on myös Helsingin Energian energiantuotantoa koskeva tavoite. Entistä tavoitteellisemmat ilmastotoimet sisältävät muutoksia energiantuotannossa. Hiilineutraaliin sähköntuotantoon on olemassa rajoitettu määrä vaihtoehtoja ja näistä tuulivoimatuotanto on mahdollisesti potentiaalisin ja kustannustehokkain. Tästä näkökulmasta tuulivoiman rakentaminen myös Helsinkiin, lähelle suurta kulutuskeskittymää, voi olla perusteltua.

Tuulivoiman toteuttamisesta säädetään monessa eri lainsäädännössä. Säännökset ovat monimutkaisia ja osin vaikeasti sovellettavia. Aivan pienimuotoisempia, yhden talouden käyttöön tarkoitettuja pienoistuulivoimaloita lukuun ottamatta tuulivoimalat vaativat maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen toimenpide- tai rakennusluvan. Tilanteesta riippuen voi pienoistuulivoimalakin edellyttää

08.04.2015

Kj/9

toimenpidelupaa. Luvan myöntämisessä joudutaan ottamaan huomioon lukuisia reunaehtoja, joista maankäytännöllinen soveltuvuus on eräs keskeinen. Muita rajoittavia tekijöitä aiheutuu ympäristölainsäädännöstä ja ympäristöterveyttä koskevista vaatimuksista (mm. melu). Myös puolustus- ja ilmailuhallinnolla sekä museoviranomaisilla on suurten voimaloiden osalta erityisintressejä.

Lainvoimaisista, tuulivoiman mahdollistavista kaavoista huolimatta voi naapurusto kuitenkin jarruttaa hankkeita käyttämällä valitusoikeutta myönnettyistä luvista.

Mahdolliset sijaintipaikat

Kaupungin omistuksessa on Helsingissä maa-alueita noin 14 000 ha eli 65 % maa-alueista. Vesialueita kaupunki omistaa noin 15 000 ha eli 30 % Helsingin vesialueista. Kaupungin omistuksessa on maata myös Helsingin ulkopuolisissa kunnissa noin 6 000 ha, joista suurimmat omistukset ovat Sipoossa, Espoossa, Vihdissä, Kirkkonummella, Hangossa ja Lohjalla. Osa maanomistuksesta on vesialueita ja saaria.

Kiinteistövirasto on valmis vuokraamaan maa-alueitaan tuulivoimatuotannon tarpeisiin, jos tuulivoiman sijoittamiselle on kaavoitukselliset valmiudet ja laitokset eivät aiheuta kohtuutonta haittaa muille toiminnoille tai merellisten palveluiden kehittämiselle.

Rakennusviraston hallinnassa olevia yleisiä alueita voisi tämän hetken näkemyksen mukaan hyödyntää pieniin tuulivoimaloihin, mikäli mahdollisille hankkeille laadittavat ympäristövaikutusten selvitykset ja kaavoitus tukevat niiden sijoittumista.

Helsingin sataman hallinnoimilla alueilla ei ole mahdollisuutta tuulivoimatuotantoon suuressa mittakaavassa, johtuen satamatoiminnan luonteesta Vuosaarella, asutuksen läheisyydestä matkustajasatamissa ja tuulivoimaloiden vaatimista turvaetäisyyksistä.

Ottaen huomioon maakuntakaavan ja yleiskaavan linjaukset realistisimmat tuulivoiman sijoittumisalueet tulevat olemaan muden kuntien maa- ja vesialueilla.

Tuulivoimalahankkeiden eteneminen edellyttää poliittista hyväksyntää sekä kaavoituksessa osoitettuja kohteita tuulivoimaloille. Kun nämä edellytykset täyttyvät, on Helsingin Energia valmis selvittämään tuulivoimahankkeita myös Helsingin alueelle. Hankkeiden toteutumiseen vaikuttavat niiden luvitettavuus ja taloudellisten edellytysten täytyminen. Helsingin Energian tavoitteena on hiilidioksidineutraali tulevaisuus vuoteen 2050 mennessä. Välietappina on nostaa uusiutuvien energianlähteiden osuus tuotannossa vähintään

08.04.2015

Kj/9

20 prosenttiin vuoteen 2020 mennessä. Näiden tavoitteiden saavuttamisessa tuulivoimalla on iso merkitys.

Yhteenveto

Tuulivoima on merkittävä vaihtoehto pyrittäessä hiilineutraaliin energiantuotantoon.

Yleiskaava 2002:n mukainen teollisen mittakaavan tuulivoimarakentaminen ja sitä edeltävä tarkempi suunnittelu, on ollut mahdollista nykyisen yleiskaavan puitteissa. Hankkeita ei ole toistaiseksi kuitenkaan syntynyt yksittäisiä pieniä tuulivoimaloita lukuun ottamatta .

Kaupunkisuunnitteluviraston tarkoituksena on selvittää vuoden 2015 aikana, mitkä ovat tuulivoiman käyttöönoton periaatteet Helsingissä. Tarkastelu tehdään Helsingin uuden yleiskaavan valmistelun yhteydessä yhteistyössä muiden kaupungin hallintokuntien kanssa.

Lisätiedot

Katri Erroll, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36024
katri.erroll(a)hel.fi

Ympäristökeskus 28.11.2014

HEL 2014-011393 T 10 03 02 00

Kuntalaisaloitteessaan allekirjoittajat haluavat, että Helsinkiin rakennetaan tuulivoimaloita ja kaupunki osoittaa kaavoituksella rakentamisiin sopivia alueita. Tuulivoimalat tulisivat myös osaksi maisemaan kuten Kööpenhaminassa, Hampurissa jne.

Helsingin tavoitteena on vähentää kasvihuonekaasupäästöjä 30 % vuodesta 1990 vuoteen 2020 ja olla hiilineutraali vuoteen 2050 mennessä. Tavoitteisiin pääsy vaatii toimia laajalti monilta eri sektoreilta. Tuulivoiman osalta olisi tärkeätä tuntea sen tuotannon mahdollisuudet Helsingin alueella ja kaupungin mahdollisuudet edistää hankkeiden toteutumista.

Kansainvälisissä ilmastotavoitteissa Suomi on sitoutunut edistämään uusiutuvia energiamuotoja. Hallituksen tavoitteena on tuulivoimatuotannon osalta saavuttaa 6 TWh vuoteen 2020 ja 9 TWh vuoteen 2025 mennessä. Vuoden 2013 lopussa Suomessa oli 211 voimalaa, joiden yhteenlaskettu teho oli 448 MW (tuotanto 0,777 TWh), josta Uudellamaalla 10 MW. Helsingissä on ainoastaan muutama pientuulivoimala yhteenlasketulta teholtaan luokkaa 0,020 MW.

08.04.2015

Kj/9

Uudenmaanliitto pyrkii neljännen vaihemaakuntakaavan myötä edistämään ja ohjaamaan tuulivoimarakentamista Uudellamaalla. Uudenmaanliitto määrittelee tuulivoimalle soveltuvat maakunnallisesti merkittävät alueet sovittaen ne muuhun alueiden käyttöön. Maakunnallinen tuulivoima-alue tarkoittaa 8–10 tai useamman tuulivoimalan kokonaisuutta. Tätä pienempiä tuulivoima-alueita voidaan kaavoittaa paikallisesti kuntakaavoituksessa. Uudenmaanliitto on laatinut tuulivoimaselvityksen, joka mukaan maakunnallisia tuulivoima-alueita ei löytynyt Helsingin alueelta.

Ympäristökeskus esittää, että kaupunki laatii selvityksen mahdollisista kohteista, joissa tuulivoiman tuotanto olisi mahdollista myös yksittäisen laitoksen sijoittamisen kannalta. Käytännössä selvitys tehtäisiin rajaamalla tuulivoimalle soveltumattomat kohteet pois. Selvitys koskisi suurehkoja laitoksia. Selvityksessä tarkasteltaisiin muun muassa melurajoitukset, muut toimintaa rajoittavat seikat ja luonnonsuojelunäkökohdat sekä kaavatilanne ja alueen omistus mahdollisilla paikoilla. Selvitys tukisi hyvin uuden yleiskaavan valmistelua. Selvitystä voisi siten vetää luontevasti kaupunkisuunnitteluvirasto ja ryhmässä olisi edustajia ainakin ympäristökeskuksesta, rakennusvalvontavirastosta, rakennusvirastosta, liikuntavirastosta, kiinteistövirastosta ja pelastuslaitokselta.

Lisätiedot

Jari Viinanen, ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 31519
jari.viinanen(a)hel.fi

Helsingin Energia -liikelaitos 27.11.2014

HEL 2014-011393 T 10 03 02 00

Kaupunginkanslia on pyytänyt Helsingin Energialta lausuntoa kuntalaisaloitteesta ”Tuulivoimaa Helsinkiin”. Helsingin Energia kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto kuntalaisaloitteeseen ja toteaa lausunnossaan seuraavaa:

Helsingin Energia pitää hyvänä, että tuulivoimaa halutaan edistää niin poliittisesti kuin myös yksittäisten kuntalaisten taholta. Tuulivoiman laaja hyväksyttävyyys on edellytys sille, että sitä voidaan rakentaa lähelle tiiviisti rakennettua kaupunkialuetta. Helsingissä on löydettävissä tuulivoimaloille sopivia rakennuspaikkoja, erityisesti sisä- ja ulkosaaristosta.

Tärkein vaikuttava tekijä tuulivoimahankkeiden edistymiselle on tuulivoimaa suosiva kaavoitus. Nyt voimassa olevassa yleiskaavassa on merkittynä ns. tuulivoimaraja, jonka eteläpuoliselle vesialueelle

voidaan selvittää tuulivoiman sijoittamista. Yleiskaavaselostus, joka pohjautuu vuonna 2002 tehtyyn tuulivoimaloiden sijaintipaikkaselvitykseen, ei lainkaan muuten käsittele tai selitä merkittyä rajaa. Mikäli yleiskaavan merkintää tulkitaan tiukasti, raja estää tuulivoimaloiden sijoittamisen rajan pohjoispuoliselle alueelle, jossa kuitenkin voisi löytyä potentiaalisia tuulivoimalan sijaintipaikkoja. Rajaa voitaisiin tulkita myös niin, että rajan eteläpuolelliselle alueelle voidaan suunnitella sijoitettavaksi suurehkot tuulivoimapuistot ja rajan pohjoispuolelle voidaan harkinnan mukaan asemakaavoittaa yksittäisiä alle kymmenen tuulivoimalan kokonaisuuksia.

Tulevaan yleiskaavaan olisi hyvä saada tarkennusta, mihin tuulivoimaa voidaan sijoittaa. Hyvä lähtökohta voisi olla, että yleiskaavaan 2002 merkittyä tuulivoimarajaa tarkistetaan sekä lisäksi tarkennetaan rajan merkitystä siitä, mitä rajan pohjoispuolelle voidaan suunnitella ja rakentaa. Rajan eteläpuolinen alue olisi varattu siten suurille merellisille tuulipuistoille (yli 10 tuulivoimalaa) ja rajan pohjoispuolelle voisi muutamalle sopivalle saarelle toteuttaa pienempiä tuulivoimalakokonaisuuksia.

Yleis- ja asemakaavavalmistelut edellyttävät useita tuulivoimaan liittyvien näkökohtien selvittämistä. Selvityksiä tarvitaan mm. melusta ja välkkeestä, maisemavaikutuksista ja muuttolintujen reiteistä. Kun nämä edellä mainitut selvitykset ovat kaavavalmistelujen osalta valmiit, voisi tuulivoimatoimija tämän jälkeen selvittää tarvittavia taloudellisia ja teknisiä seikkoja, kuten verkkoliityntä, tuulisuus, tutkat, lentoestepinnat, meripelastus, turvallisuus ja jääriskit.

Samaan aikaan Helsingin yleiskaavatyön kanssa on vireillä Uudenmaan 4. vaihemaakuntakaava, joka on tarkoitus vahvistaa ympäristöministeriössä vuonna 2017. Vaihemaakuntakaavassa maakunnallinen tuulivoima-alue tarkoittaa 10 tai useamman tuulivoimalan kokonaisuutta. Olisi pyrittävä vaikuttamaan siihen, että myös tulevassa vaihemaakuntakaavassa mahdollistetaan suuremmat merelliset tuulivoimapuistot Helsingin edustan merialueelle. Tämän hetkisestä maakuntaliiton selvitysaineistosta tuulivoimalat mahdollistavat aluemerkinnot puuttuvat.

Tuulivoimalahankkeiden eteneminen edellyttää poliittista hyväksyntää sekä kaavoituksessa osoitettuja kohteita tuulivoimaloille. Kun nämä edellytykset täyttyvät, on Helsingin Energia valmis selvittämään tuulivoimahankkeita myös Helsingin alueelle. Hankkeiden toteutumiseen vaikuttavat niiden luvitettavuus ja taloudellisten edellytysten täytyminen. Helsingin Energian tavoitteena on hiilidioksidineutraali tulevaisuus vuoteen 2050 mennessä. Välietappina on nostaa uusiutuvien energianlähteiden osuus tuotannossa vähintään

08.04.2015

Kj/9

20 prosenttiin vuoteen 2020 mennessä. Näiden tavoitteiden saavuttamisessa tuulivoimalla on iso merkitys.

Lisätiedot

Maiju Westergren, Ympäristöjohtaja, puhelin: +35896172075
maiju.westergren(a)helen.fi

Rakennusvirasto 25.11.2014

HEL 2014-011393 T 10 03 02 00

Kaupunginkanslia on pyytänyt rakennusvirastoa antamaan kuntalaisaloitteesta, jossa esitetään Helsinkiin rakennetavaksi tuulivoimaloita ja kaavoitettavaksi niiden rakentamiseen sopivia alueita, lausunnon 1.12.2014 mennessä.

Nykyisessä voimassa olevassa yleiskaavassa 2002 sekä siihen liittyvässä tuulivoimaloiden sijaintipaikkaselvityksessä on otettu kantaa tuulivoimaloiden sijoittamiseen Helsinkiin ja Helsingin merialueille. Yleiskaava 2002:n mukaan tuulivoimaloiden sijoittaminen on mahdollista ainoastaan noin 7 kilometriä rantaviivasta piirretyn rajan eteläpuolelle merialueelle. Tuulivoimaloiden sijaintipaikkaselvityksessä on huomioitu laajasti eri näkökulmat, kuten esimerkiksi maisema- ja kulttuuriperintöarvot, asutus ja virkistyskäyttö, armeijan vaatima toiminta, tutka- ja viestiyhteydet taloudelliset vaikutukset sekä vaikutukset energiatalouteen ja ilmastoon. Selvityksen yhteydessä tehtiin toteuttamisen vaikutusten arviointi, jolloin yleisten töiden lautakunta totesi, että vaikutukset mm. linnustoon, eläimistöön ja vesistöön on arvioitava tarkemmin jatkosuunnitteluvaiheessa.

Uuden yleiskaavan luonnos on julkistettu 20.11.2014. Uudessa yleiskaavan ehdotuksessa ei ole otettu erikseen kantaa tuulivoimaloihin. Tekeillä olevassa neljännessä maakuntakaavassa ei tulla esittämään maakunnallisesti merkittäviä tuulivoimaloita Helsingin merialueelle.

Rakennusvirasto suhtautuu myönteisesti uusiutuviin energianlähteisiin ja pyrkii toiminnassaan edesauttamaan Helsingin kaupungin tavoitetta sitoutua 30 prosentin kasvihuonekaasujen pienentämiseen vuoteen 2020 mennessä. Lisäksi Helsingin tavoite on olla hiilineutraali kaupunki vuoteen 2050 mennessä.

Helsingin kaupungilla ei ole rakennusviraston hallinnassa suurille tuulivoimalaitoksille sopivia maa-alueita eikä se hallinnoi vesialueita. Kaupunkisuunnitteluvirasto on luvannut selvittää ensi vuoden aikana, mitkä ovat tuulivoiman käyttöönoton periaatteet Helsingissä. Rakennusvirasto osallistuu tarvittaessa omalla asiantuntemuksellaan

08.04.2015

Kj/9

sijaintiperiaatteiden laadintaan. Rakennusviraston hallinnassa olevia yleisiä alueita voisi tämän hetken näkemyksen mukaan hyödyntää pieniin tuulivoimaloihin, mikäli mahdollisille hankkeille laadittavat ympäristövaikutusten selvitykset ja kaavoitus tukevat niiden sijoittumista.

Lisätiedot

Pia Rantanen, suunnitteluvastaava, puhelin: 310 38812
pia.rantanen(a)hel.fi

Kaisu Ilonen, suunnitteluasiantuntija, puhelin: 310 38638
kaisu.ilonen(a)hel.fi

Tuuli Ylikotila, luontoasiantuntija, puhelin: 310 38540
tuuli.ylikotila(a)hel.fi

Kaupunkisuunnitteluvirasto 4.11.2014

HEL 2014-011393 T 10 03 02 00

Helsingissä tuulivoiman rakentamista on käsitelty erityisesti nykyisen lainvoimaisen yleiskaavan laadinnan yhteydessä. Tällöin tuulivoiman sijoittamista Helsingin merialueelle tutkittiin laaja-alaisesti niin teknistaloudellisista kuin maisemallisista lähtökohdista käsin. Tehtyjen selvitysten perusteella tuulivoiman sijoittamista päädyttiin ohjaamaan siten, että piirrettiin rannikon suuntainen raja merialueelle, noin 7 kilometriä mantereen rantaviivan eteläpuolelle. Kaavamääräyksenä on: "Raja, jonka eteläpuoliselle vesialueelle voidaan selvittää tuulivoiman sijoittamista." Osana yleiskaavaprosessia tehtiin myös yleiskaavan mukaisen tuulivoimakokonaisuuden vaikutusten arviointi, jonka keskeisenä tuloksena todettiin tuulivoiman päästöttömästä energiantuotannosta saatavien hyötyjen olevan suuremmat kuin rakentamisesta ja käytöstä aiheutuvat haitat. Vaikutusten arvioinnin yhteydessä todettiin myös tarve lukuisille lisäselvityksille, jotka on mahdollista tehdä vasta tarkemman hankekohtaisen suunnittelun yhteydessä.

Yleiskaavan mukainen teollisen mittakaavan tuulivoimarakentaminen ja sitä edeltävä tarkempi suunnittelu, on ollut kaavallisesti mahdollista nykyisen yleiskaavan puitteissa. Yleiskaavaa tehtäessä tuulivoiman rakentaminen merialueelle todettiin haasteelliseksi ja taloudellisesti kannattavan rakentamisen arviointiin ajallisesti sijoittuvan 2010-luvulle. Yleiskaavassa esitetty tuulivoiman sijoittamisratkaisu perustuu pitkälti maisemallisiin vaikutuksiin, jotka ko. sijainnissa arvioitiin hallittaviksi myös siinä tapauksessa, että subjektiivinen kokemus tuulivoimaloiden maisemavaikutuksesta on negatiivinen.

Edellisen yleiskaavan laadinnan jälkeen ovat toimialakohtaiset ja alueelliset ilmasto- ja päästövähennyssitoumukset kiristyneet selvästi ja

08.04.2015

Kj/9

niiden painoarvo on samalla kasvanut. Helsingin kaupunki on sitoutunut 30 prosentin ilmastopäästöjen pienentämiseen vuoteen 2020 mennessä. Lisäksi kaupunki tavoittelee hiilineutraaliutta vuoteen 2050 mennessä. Tämä on myös Helsingin Energian energiantuotantoa koskeva tavoite. Entistä tavoitteellisemmat ilmastotoimet sisältävät muutoksia energiantuotannossa. Hiilineutraaliin sähköntuotantoon on olemassa rajoitettu määrä vaihtoehtoja ja näistä tuulivoimatuotanto on mahdollisesti potentiaalisin ja kustannustehokkain. Tästä näkökulmasta tuulivoiman rakentaminen myös Helsinkiin, lähelle suurta kulutuskeskittymää, voi olla perusteltua.

Helsingissä tehdään nyt uutta yleiskaavaa, jonka luonnos on kaupunkisuunnittelulautakunnan käsittelyssä marraskuussa 2014. Yleiskaavaluonnoksesta on nykyisen yleiskaavan tuulivoimaraja poistettu, jolloin tehtävä yleiskaava ei ota aktiivisesti kantaa tuulivoimakysymykseen. Yleiskaavan tuulivoimamerkinnän poistussa korostuu maakuntakaavan ohjausvaikutus. Tekeillä olevaan neljänteen Uudenmaan vaihemaakuntakaavaan kuuluu maakunnallisesti merkittävän tuulivoimatuotannon ohjaaminen. Tehtyjen selvitysten mukaan neljäs vaihemaakuntakaava ei tule esittämään maakunnallisesti merkittävää tuulivoimaa Helsingin merialueelle. Maakunnallisesti merkittävä kokoluokka on edelleen täsmentymättä, mutta sen on arvioitu tarkoittavan 8-10 tai useamman tuuliturbiinin muodostamaan kokonaisuutta.

Helsingin yleiskaavoitusprosessin yhteydessä tuulivoimatoimijoiden kanssa käydyissä keskusteluissa on käynyt ilmi, että kaavoituksen tuki on hankkeiden toteutumisen kannalta olennaista. Toimijoiden suuntaan on täsmennetty jo nykyisessä yleiskaavassa ollutta viestiä siitä, että tuulivoimasuunnittelu tarvitsee käytännössä energiatoimijan hankkeen, jotta vaikutusten arvioinnit voidaan toteuttaa hankkeen todellisten ominaisuuksien mukaan. Mahdolliseksi ratkaisuksi tilanteeseen on kaupunkisuunnitteluvirastossa ajateltu koko kaupunkiin laadittavia tuulivoiman sijoittamisperiaatteita, joka strategisesti ohjaavana dokumenttina täydentäisi uutta yleiskaavaa. Tehtävän monialaisuuden vuoksi periaatteet on syytä laatia yhteistyössä muiden teknisten virastojen ja ympäristökeskuksen kanssa.

Kuntalaisaloite

Me allekirjoittaneet tahdomme, että Helsinkiin rakennetaan tuulivoimaloita, ja kaupunki osoittaa kaavoituksella rakentamiseen sopivia alueita.

Tuulivoiman rakentamiselle ei ole taloudellisia esteitä. Sen rakentaminen riippuu ainoastaan asenteistamme ja tahdostamme.

08.04.2015

Kj/9

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkisuunnitteluvirastoa antamaan asiasta lausunnon 1.12.2014 mennessä.

Lisätiedot

Alpo Tani, yleiskaavasuunnittelija, puhelin: 310 37316
alpo.tani(a)hel.fi

Helsingin Satama -liikelaitos Satamajohtaja 28.10.2014

HEL 2014-011393 T 10 03 02 00

Helsingin sataman hallinnoimilla alueilla ei ole mahdollisuutta tuulivoimatuotantoon suuressa mittakaavassa, johtuen satamatoiminnan luonteesta Vuosaaren, asutuksen läheisyydestä matkustajasatamissa ja tuulivoimaloiden vaatimista turvaetäisyyksistä. Helsingin sataman mielestä tarkastelu tuulivoimalle soveltuvista alueista tulisi tehdä Helsingin uuden yleiskaavan valmistelun yhteydessä.

Lisätiedot

Jukka Kallio, Vuosaaren satama, johtaja, puhelin: 310 33676
jukka.t.kallio(a)hel.fi